

Zaaknummer 2014W1296

Datum beslissing: 2 april 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats] ([land]),
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. H.J.P.M. van Berckel-van der Rijken, advocaat
te Breda,

tegen:

(wijlen) **broeder [naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Broeders van
Maastricht (FIC),
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna te noemen: aangeklaagde.

1. De procedure

Op 15 juli 2014 is bij de griffie van de Klachtencommissie een brief binnengekomen van broeder C.H.L.M. [naam], Provinciale Overste van de Congregatie van de Broeders van Maastricht (FIC).

Het klaagschrift is door de griffie ontvangen op 30 september 2014.

Op 20 januari 2015 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van broeder [naam] voornoemd.

Op 17 maart 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen en heeft zijn standpunt mondeling toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Van Berckel-Van der Rijken.

Namens de Congregatie zijn verschenen broeder [naam] en broeder [naam], lid van de Congregatie der Broeders van Maastricht.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1 Klager is de oudste van vijf kinderen. Hij ging eerst naar een reguliere school, maar omdat hij niet zo'n goede student was, werd hij toen hij in de 6^e klas lagere school zat door zijn ouders naar kostschool gestuurd, naar het [pensionaat] te [plaats]. Aangeklaagde was de klassenleraar van de 6^e klas en woonde op het internaat.

De eerste keer dat er iets gebeurde was in de winterperiode. Klager had geen idee dat aangeklaagde achter hem aankwam op de ijsbaan. Aangeklaagde is tegen klager op gebotst en greep klager in zijn kruis. Klager had het gevoel dat aangeklaagde zich toen excuseerde.

Op de kostschool waren ook dieren. Klager mocht die verzorgen van aangeklaagde, waardoor klager zich belangrijk voelde. Klager kreeg een soort van voorkeursbehandeling.

In de paasvakantie van de 6e klas werd klager voor de tweede keer geopereerd, daar één van zijn teelballen nog niet was ingedaald. Na de paasvakantie moest klager nablijven. Aangeklaagde wilde van dichtbij het litteken bij zijn teelbal zien. Klager moest zijn broek naar beneden trekken, zodat aangeklaagde het litteken goed kon zien. Klager stond daar naakt in de klas. Hij weet niet meer precies of aangeklaagde hem toen ook heeft aangeraakt. In ieder geval is zo wel het intieme contact begonnen.

Het seksueel misbruik vond plaats op de kamer van aangeklaagde, boven in het pensionaatsgebouw. Klager moest daar aan het einde van de dag of in het begin van de avond komen, onder het mom van 'bijles'. Klager was toen [leeftijd] jaar oud. Langzamerhand werd er een vertrouwensband opgebouwd, althans daar deed aangeklaagde zijn uiterste best voor. De rapporten werden na de bijles wat beter. In zijn herinneringen kreeg klager niet veel/geen bijles. Klager denkt dat hij gewoon betere punten kreeg die hij eigenlijk niet verdiende. Klager kreeg van aangeklaagde vooral seksuele voorlichting. Hij had een dik boek met allerlei tekeningen en foto's. Volgens aangeklaagde moest het een en ander ook in de praktijk worden bekeken. Aangeklaagde deed voor hoe het moest. Vervolgens voelde hij aan het geslachtsdeel van klager en betastte hij het. Klager kreeg dan een erectie en schaamde zich enorm. Dit is meerdere keren gebeurd. Klager moest ook het geslachtsdeel van aangeklaagde betasten. Aangeklaagde heeft ook met zijn mond aan het geslachtsdeel van klager gezeten. Aan het einde van het schooljaar is klager weggegaan van het internaat en is het misbruik geëindigd.

2.2 Klager heeft thuis nooit iets gezegd over het misbruik. Hij heeft het misbruik op latere leeftijd ver weg gestopt en heeft geprobeerd er jarenlang niet meer aan te denken. Pas in de tweede helft van de jaren '90, toen er in [land] via de pers over het seksueel misbruik werd gesproken, heeft hij tegen zijn ouders en zijn echtgenote verteld wat hem is overkomen. Buiten zijn ouders en echtgenote zijn derden, aan wie klager later ook zijn verhaal vertelde over het misbruik, nooit erg begripvol geweest.

Klager is in het verleden nooit onder behandeling van een psycholoog geweest. Sinds twee jaar is hij nu wel onder behandeling bij een psychiater.

In de sfeer van werk en carrière is klager niet zozeer belemmerd geweest vanwege het misbruik. Klager is werkzaam in de financiële wereld. In de persoonlijke levenssfeer heeft klager er toch wel last van. Met name omdat hij moeite heeft met de seksuele omgang, waarschijnlijk onbewust. Zijn leven is er door gemarkeerd. Hij heeft de herinneringen altijd meegedragen.

2.3 Klager wil zijn verhaal kwijt. Hij wil zijn stem laten horen en erkenning krijgen.

Klager is in de loop der jaren steeds bozer geworden op de kerk. Hij heeft de indruk dat de kerk onder haar verantwoordelijkheid probeert uit te komen.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Provinciale Overste broeder [naam] heeft in zijn reactie gesteld dat hij naar vermogen onderzoek heeft verricht in de archieven van de Nederlandse provincie en dat hij in contact is getreden met personen die mogelijk opheldering konden geven.

Aangeklaagde was aan het pensioonaat verbonden van [jaartal] tot [jaartal]. Hij was onderwijzer van de zesde klas ten tijde van het verblijf van klager aldaar ([periode]).

In de archieven is niets te vinden dat duidt op misdragingen jegens leerlingen. In de informatie die de Congregatie na archiefonderzoek vanuit de Commissie Deetman heeft ontvangen, wordt ten aanzien van aangeklaagde gemeld: *“Halffjaarlijkse verslag 1^e helft [jaartal](door broeder-overste [naam]): lagere school, uitstekende opleider. Andere minder gunstige kwaliteiten zijn voldoende bekend”*. Deze ‘minder gunstige kwaliteiten’ worden verder niet genoemd.

Er zijn eerder klachten ingediend bij de Klachtencommissie tegen aangeklaagde. Het betreft klagers die ook op het [pensioonaat] in [plaats] hebben gezeten. In de eerste klacht heeft de klager een mediationtraject doorlopen onder begeleiding van Drieluik Herstelbemiddeling, dat is afgerond in juli 2012.

De tweede klacht is reeds door de Congregatie FIC gegrond verklaard. Na de uitspraak van de Compensatiecommissie is er financiële compensatie betaald.

Op grond van de ter beschikking staande gegevens uit de archieven van de Congregatie kan broeder [naam] in formele zin noch bevestigen noch ontkennen dat aangeklaagde zich destijds schuldig heeft gemaakt aan seksueel misbruik jegens klager. Gelet op de gedetailleerde beschrijving van het seksueel misbruik in het klaagschrift en gelet op de reeds behandelde klachten, acht broeder [naam] het aannemelijk dat aangeklaagde ook jegens klager indertijd seksueel misbruik heeft gepleegd. Broeder [naam] heeft geen enkele reden om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt. Indien het naar voren gebrachte werkelijk heeft plaatsgevonden, dan wil hij de pijn erkennen die klager heeft geleden vanwege hetgeen hem is aangedaan en biedt de Congregatie oprechte verontschuldigen aan.

4. De beoordeling

4.1 Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2 Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3 Er zijn bijna vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

De Klachtencommissie acht aannemelijk dat klager meerdere keren door aangeklaagde is betast aan zijn geslachtsdeel, tot klager een erectie kreeg. Aangeklaagde heeft ook met zijn mond aan het geslachtsdeel van klager gezeten. Daarnaast moest klager ook het geslachtsdeel van aangeklaagde betasten.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld.

Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de reeds door de Klachtencommissie en door de Congregatie gegrond verklaarde klacht met zaaknummer 2011T598, alsmede door de klacht met zaaknummer 2011T403, waarover de Provinciale Overste in zijn reactie heeft verklaard dat deze middels een schikking in het mediationtraject gegrond is verklaard. Deze beide klagers hebben ook op het [pensionaat] in [plaats] gezeten, alwaar zij door aangeklaagde seksueel zijn misbruikt.

Voorts is bij de Klachtencommissie een formulier 'Toestemming gebruik melding/klacht als steunbewijs' binnengekomen, waaruit blijkt dat nog een persoon door aangeklaagde is betast aan zijn geslachtsdeel.

De Provinciale Overste heeft ter zitting bevestigd dat aangeklaagde inderdaad jegens meerdere personen seksueel misbruik heeft gepleegd. De Overste heeft naar klager toe zijn oprechte spijt betuigd.

Tenslotte wordt de verklaring van klager nog ondersteund door de overgelegde verklaring van zijn partner, mevrouw [naam], d.d. 25 februari 2015, waarin zij verklaart sinds einde jaren '90, begin 2000, op de hoogte te zijn van het misbruik van haar echtgenoot [naam].

4.4 Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 12 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5 Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6 Klager heeft niet om een financiële vergoeding gevraagd. De Klachtencommissie wijst klager erop dat, bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager, hij zich voor het verkrijgen van schadevergoeding kan wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Provinciale Overste van de Congregatie van de Broeders van Maastricht de klacht gegrond te verklaren en zich in te spannen te doen wat in zijn macht ligt om het leed van klager te verzachten.

Dit advies is vastgesteld op 2 april 2015 door:

mr. M.D.J. van Reenen-Stroebel, voorzitter, mr. F.J.M. Walstock en zr. J.G.M Verwijs, O. Praem, leden, bijgestaan door mr. S.R.M.I. Roos-Bollen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

mr. Van Reenen-Stroebel,
voorzitter

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.